

Cirkulärnr: 1989:104
Diariernr: 1989:1881
Handläggare: Karl-Axel Johansson
Avdsek: AK Social
Externmedverkan: Landstingsförbundet Aina Daléus
Datum: 1989-09-15
Mottagare: Kommunstyrelsen
Socialnämnden
Landstingens förvaltningsutskott
Rubrik: Centralt och lokalt arbete med äldreomsorgsfrågor

Centralt och lokalt arbete med äldreomsorgsfrågor

Remissarbete kring Äldredelegationens förslag pågår under en stor del av hösten. Det är angeläget att kommuner och landsting noga analyserar konsekvenserna av förslagen för såväl de äldre och handikappade som för den egna verksamheten.

På många punkter i betänkandet såväl där man är överens som där oklarhet råder behövs ett fortsatt utredningsarbete. Från de båda förbundens sida vill vi informera om de centrala insatser som görs, men även peka på vissa punkter där det är angeläget att redan nu fördjupa analysen lokalt som en förberedelse inför kommande förändringar.

STUDIEMATERIAL KRING SAMARBETE OCH YRKESROLLER

Riksdagen antog i december 1988 mål och riktlinjer för den framtida äldreomsorgen. Tre grundläggande principer för samhällets vård till äldre lyftes särskilt fram, nämligen rätten till självbestämmande och integritet, att få känna sig trygg och att kunna välja bostad med ett varierat utbud av service och vård. Äldredelegationen har haft i uppdrag att utforma förslag till ett mer sammanhållet ansvar för äldreomsorgen. Med utgångspunkt i riksdagens mål har de båda förbunden tillsammans med de fackliga organisationerna påbörjat ett arbete för att ta fram ett gemensamt studiematerial.

Oavsett vem som är arbetsgivare för olika grupper som arbetar inom hemvården behöver de som arbetar tillsammans i människors hem utveckla gemensamma synsätt och förståelse för varandras olika kompetenser. Ett brett upplagt studiematerial, som avses kunna användas lokalt så snart riksdagsbeslut med anledning av Äldredelegationens förslag fattats, kan ge förutsättningar för att få igång lokala diskussioner om den framtida hemvården.

CENTRAL ARBETSGRUPP KRING EKONOMISKA FÖRUTSÄTTNINGAR

Många konkreta frågor återstår att analysera i förslaget till ekonomisk reglering. Bland annat behöver omfattning och kostnader för nuvarande verksamheter i respektive län kartläggas. Vidare behöver frågor kring övertagandet av fastigheter m m klaras ut. Det gäller också mera grundläggande frågor som de vårdpolitiska konsekvenserna av ett eventuellt betalningsansvar och dess styreffekter på olika verksamheter, patientgrupper etc. Förbunden avser, att tillsammans med representanter för departementen, fortsätta att analysera dessa frågor.

Avsikten är också att på så många områden som möjligt förbereda centralt utformade kalkylförutsättningar för att underlätta de lokala beräkningar som kan komma att krävas i ett senare skede.

LOKALA GENOMGÅNGAR AV LOKALA SJUKHEM/GRUPPBOSTÄDER/ÖVRIGA INSTITUTIONER

Enligt Äldredelegationens förslag skall kommunerna bli huvudmän för de lokala sjukhemmen. Dock föreslås vissa möjligheter till undantag och lokala lösningar. Om parterna är överens bör det vara möjligt både att landstinget fortsätter att driva ett lokalt sjukhem och att långvårdsresurser på länsnivå förs över till kommun.

Därtill kommer att det på vissa håll finns speciella lösningar, t ex kan viss somatisk korttidsvård eller specialiserad geriatrisk rehabilitering finnas knuten till ett lokalt sjukhem. Där krävs lokala överenskommelser om hur huvudmännens verksamheter bör avgränsas och samordnas.

Diskussionen om vilka sjukhem som fr o m den 1 januari 1992 bör överföras till kommunerna kan lämpligen påbörjas redan nu.

LOKALA ÖVERENSKOMMELSER OM EKONOMISKT ANSVAR FÖR GRUPPBOSTÄDER 1990 OCH 1991

Frågan om ansvaret för inrättande av gruppboende och dagverksamheter för åldersdementa har i Äldredelegationens förslag brutits ut för en snabbare handläggning. Delegationen föreslår att detta ansvar inträder redan från den 1 januari 1990. Remissbehandling av det förslaget pågår till den 15 september 1989.

Förslaget innebär att kommunerna ges ett tydligt ansvar för utbyggnaden och driften av gruppboendestäder. Landstingen har dock fortfarande att enligt kompetensprincipen svara för sjukvårdsinsatser vid sådana nyinrättade boendeformer.

Landsting och kommuner finansierar i dag i varierande grad driften av gruppboendestäder. Ofta delar kommuner och landsting på kostnaderna. Det är naturligt att de avtal som ingåtts före den 1 januari 1990 ligger kvar oförändrade.

Båda förbunden ser det som mycket viktigt att utbyggnaden av gruppboendestäder fortsätter i oförminskad takt och helst går ännu snabbare. Vi ser det därför som angeläget att samma regler för finansiering som tillämpats i ett landsting före den 1 januari 1990 även fortsätter att gälla efter detta datum för nyinrättade gruppboendestäder, även om det då enligt lagen skulle vara ett kommunalt ansvar. På detta sätt kan intentionerna bakom tidigareläggningen av denna lagändring fullföljas.

SVENSKA KOMMUNFÖRBUNDET   LANDSTINGSFÖRBUNDET

Lars Eric Ericsson

Gunnar Hofring